

عنوان مقاله:

واکاوی تطور معنایی «ضرب و مشتقات آن» (با تأکید بر قرآن و روایات اسلامی)

محل انتشار:

نخستین همایش ملی واژه پژوهی در علوم اسلامی (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 9

نویسندگان:

محمدرضا شاهرودی - استادیار دانشکده الهیات و معارف اسلامی دانشگاه تهران

زهرا بشارتی - دانشجوی دکتری علوم قرآن و حدیث دانشگاه علامه طباطبایی

خلاصه مقاله:

تطورات معنایی واژه ها در طول زمان که امری غیرقابل اجتناب است، گاه موجب انحراف از معنی اصلی کلمات در متونی می شود که قبل از ما قرار داشته اند. از این رو، لازمه فهم صحیح متون دینی اسلام نیز، واکاوی دقیق کلمات و مشتقات آن، حسب اقتضای زمانی و موقعیتی آنهاست. از جمله این موارد می توان «ضرب و مشتقات آن» را که امروزه معنای متبادر و اصلی آن زدن است، در زمره واژگانی دانست که از رهگذر تأمل در کاربردهای قرآنی و روایی و نیز موارد استعمال آن در زبان عرب، دچار تطور معنای شده است. بر این اساس معنای عام اقدام کردن و انجام دادن هر عمل در قالب مصادیق گوناگونی چون آوردن و ارسال، سیر و حرکت به قصد سفر، تجارت و جهاد در راه خدا، جعل (قراردادن)، تثبیت و نصب، وجوب و الزام و ... برای کاربرد مطلق (بدون حرف اضافه) این واژه و مشتقات آن در دوران نزول قرآن مطرح بوده است. این در حالی است که «ضرب» در آن عصر تنها به همراه حرف جر بـ در معنای زدن با وسیله و ابزاری خاص استعمال شده است.

کلمات کلیدی:

ضرب، تطور معنایی، قرآن، روایات اسلامی، اقدام کردن

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/508399>

